

Journal of Early Childhood Health and Education

Spring 2024, Volume 5, Issue 1 (15), 109-120

Explanation of the Causal Model of Marital Turmoil based on Communication Patterns, Marital Relations and Depression among Couples with Children under 10 Years Old

Zahra Soleymani¹, Majid Barzegar^{1*}, Hojatollah Javidi¹ & Maryam Kouroshnia¹

1. Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 109-120

Corresponding Author's Info

Email: Mbarzegar55@gmail.com

Article history:

Received: 2024/02/12

Revised: 2024/03/14

Accepted: 2024/05/21

Published online: 2024/06/16

Keywords:

Marital turmoil, Depression, Communication patterns, Marital relations, Family functioning

ABSTRACT

Background and Aim: The aim of the present study was to explain the causal model of marital turmoil based on communication patterns, marital relationships and depression among couples with children under 10 years old. **Methods:** In terms of the purpose of the present research, and in terms of the method, it is one of the descriptive researches of correlation with the application of structural equation modeling. The statistical population of the research was couples with children under 10 years of age applying for divorce who in the second half of 2023 referred to counseling and family therapy centers licensed to operate or family counseling centers authorized by the judiciary in Shiraz, and among them 250 couples (500 people in total) The title of the sample size was considered. The research tool is the communication patterns questionnaire (1998); Beck depression questionnaire (1988); Enrich Marital Satisfaction Questionnaire (1989) and Marital Turmoil Questionnaire (1979). **Results:** The findings showed communication patterns in the form of expectation/withdrawal communication, mutual constructive communication and mutual avoidance communication; Depression and marital relations in the form of marital relationship, conflict resolution and sexual relations affect marital turmoil, and the effect of these factors was in a positive direction (i.e. increasing marital turmoil) and in a negative direction (i.e. reducing marital turmoil). The effect of communication patterns and marital relations is also negative according to the sign of the obtained coefficients, that is, these factors reduce marital turmoil, but depression is a factor that increases marital turmoil ($P < 0.05$). The achievement of structural equation modeling also confirmed the fit of the developed model. **Conclusion:** According to the findings; Providing solutions that improve communication patterns, marital relations and reduce depression can lead to reducing marital turmoil among couples and as a result, improve family functioning and raising children.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence. © 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Barzegar, M, & et al. (2024). Explanation of the Causal Model of Marital Turmoil based on Communication Patterns, Marital Relations and Depression among Couples with Children under 10 Years Old. *JECHE*, 5(1, 15): 109-120.

CrossMark

فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی

بهار ۱۴۰۳، دوره ۵، شماره ۱ (پیاپی ۱۵)، صفحه‌های ۱۰۹-۱۲۰

تبیین مدل علی آشفته‌گی زناشویی براساس الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و افسردگی در بین زوجین دارای کودک زیر ۱۰ سال

زهرا سلیمانی^۱، مجید پرزگر^{۱*}، حجت اله جاوید^۱ و مریم کورش نیا^۱

۱. گروه روانشناسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: علمی- پژوهشی صفحات: ۱۰۹-۱۲۰ اطلاعات نویسنده مسئول: ایمیل: Mbarzegar55@gmail.com	زمینه و هدف: هدف پژوهش حاضر تبیین مدل علی آشفته‌گی زناشویی براساس الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و افسردگی در بین زوجین دارای کودک زیر ۱۰ سال بود. روش پژوهش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جز پژوهش‌های توصیفی همبستگی با کاربست مدلسازی معادلات ساختاری بوده است. جامعه آماری پژوهش زوجین دارای فرزند زیر ۱۰ سال متقاضی طلاق بود که در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ به مراکز مشاوره و خانواده درمانی دارای مجوز فعالیت یا مراکز مجاز مشاوره خانواده قوه قضاییه شهر شیراز مراجعه کردند و از بین آن‌ها ۲۵۰ زوج (جمعاً ۵۰۰ نفر) به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شد. ابزار پژوهش نیز پرسشنامه الگوهای ارتباطی (۱۹۹۸)؛ پرسشنامه افسردگی بک (۱۹۸۸)؛ پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۹) و پرسشنامه آشفته‌گی زناشویی (۱۹۷۹) بود. یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد الگوهای ارتباطی در قالب ارتباط توقع/کناره‌گیری، ارتباط سازنده متقابل و ارتباط اجتناب متقابل؛ افسردگی و روابط زناشویی در قالب ارتباط زناشویی، حل تعارض و روابط جنسی بر آشفته‌گی زناشویی اثرگذارند و اثرگذاری این عوامل در جهت مثبت (یعنی افزایش دهنده آشفته‌گی زناشویی) و در جهت منفی (یعنی کاهش دهنده آشفته‌گی زناشویی) بود. اثرگذاری الگوهای ارتباطی و روابط زناشویی نیز با توجه به علامت ضرایب بدست آمده، منفی بوده، یعنی این عوامل کاهش دهنده آشفته‌گی زناشویی هستند اما افسردگی عاملی است که افزایش دهنده آشفته‌گی زناشویی است ($P < 0/05$). دستاورد مدلسازی معادلات ساختاری نیز دال بر تایید برازش الگوی تدوین شده، بود. نتیجه‌گیری: بنابر یافته‌ها؛ ارائه راهکارهای ارتقا دهنده الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و کاهش دهنده افسردگی می‌تواند منجر به کاهش آشفته‌گی زناشویی در بین زوجین و در نتیجه آن بهبود عملکرد خانواده و تربیت فرزندان گردد.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله

پرزگر، مجید و همکاران. (۱۴۰۳). تبیین مدل علی آشفته‌گی زناشویی براساس الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و افسردگی در بین زوجین دارای کودک زیر ۱۰ سال. فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی، ۵(۱): ۱۰۹-۱۲۰.

مقدمه

شالوده اصلی ساختار جامعه خانواده است که مرکز ظهور احساسات و روابط صمیمانه بین افراد محسوب می‌شود (طاهری و همکاران، ۲۰۲۰). نهاد خانواده سیستم فعال و پویایی است که اعضای درون آن بر یکدیگر تاثیرگذار خواهند بود (زارع علی آبادی و نامنی، ۲۰۲۰). این نهاد اجتماعی در شکل‌گیری شخصیت هریک از افراد جامعه نقش مهمی خواهد داشت. حفظ این ساختار از آن جهت دارای اهمیت می‌باشد که در تعادل روانی، عاطفی و اجتماعی افراد تاثیرگذار بوده و می‌تواند زمینه لازم برای تامین نیاز بشر به محبت و همدلی را فراهم سازد. بنابراین ازدواج با ایجاد ارتباطات انسانی سالم، سبب خواهد شد که زن و مرد به یکدیگر تمایل پیدا کنند و از این طریق آرامش و امنیت کسب کنند (مهرابیان پاریزی و کهرآزنی، ۲۰۲۰). براین اساس نیاز به داشتن رابطه‌ای نزدیک با فرد دیگر که یکی از مهم‌ترین نیازها و انگیزه‌های بشر محسوب می‌شود و به دنبال آن ازدواج شکل خواهد گرفت، زمینه‌ساز ایجاد اصلی‌ترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده خواهد بود. ازدواج شروع تشکیل خانواده و ارتباط زناشویی^۱ است و نخستین و مهم‌ترین مرحله زندگی خانوادگی محسوب شده و مبنای یک جامعه سالم خواهد بود (غفوری و مذبوحی، ۲۰۲۰) و اساسی‌ترین پیوندی است که بین دو انسان شکل می‌گیرد و می‌تواند سرآغازی برای ایجاد یک محیط اجتماعی سالم و تامین نیازهای حمایتی و عاطفی انسان‌ها باشد. از طرفی ازدواج سالم در تربیت مناسب نسل‌های بعدی و ادامه حیات بشر، نقش بسیار مهمی خواهد داشت. بنابراین این رابطه هرچقدر مستحکم‌تر باشد، سلامت بیشتری برای اعضای خانواده و به دنبال آن جامعه در پی خواهد داشت. هر ازدواجی می‌تواند موفق و یا ناموفق باشد. در ازدواج‌های موفق زوجین بر سر بایدها و نبایدهای اخلاقی، عدالت و مسائل زندگی مشترک با یکدیگر تفاهم و توافق دارند (جهان علی خواه و همکاران، ۲۰۱۸). بنابراین آنچه از خود ازدواج مهم‌تر و قابل بحث‌تر می‌باشد، موضوع موفقیت در ازدواج و سازگاری زوجین با یکدیگر می‌باشد که می‌تواند در سلامت و آرامش روانی آن‌ها نقش مهمی ایفا کند (کریمیان نوکابادی و رفاهی، ۲۰۱۶؛ ایزدی، ۲۰۲۱).

باوجود اینکه بسیاری از همسران زندگی زناشویی خود را با عشق و علاقه فراوان آغاز می‌کنند، اما با گذشت زمان و بروز اختلافات و تعارضات شکل گرفته میان آنان، ممکن است ازدواج به منبعی از ناکامی تبدیل گردد و سلامت روابط زناشویی آن‌ها را در معرض خطر قرار دهد (محمودی و عیسی نژاد، ۲۰۲۰). برخورداری از احساس رضایت از روابط زناشویی یکی از عوامل مهمی است که در ازدواج موفق نقش زیادی خواهد داشت (اسدی فرد و همکاران، ۲۰۲۱)، اما مسائلی وجود دارند که می‌توانند در کاهش میزان رضایت زوجین تاثیرگذار باشند و گاه روابط میان آنان را درگیر آشفتگی نمایند (مدرسی و همکاران، ۲۰۱۴؛ به نقل از حسین پناهی و امانی، ۲۰۲۰). تشکیل زندگی مشترک علی‌رغم نقش قابل توجه آن در افزایش بهداشت روانی زوج‌ها، می‌تواند از طریق عدم توجه به معیارهای صحیح و شناخت ناکافی زن و مرد از یکدیگر منجر به شکل‌گیری انتظارات غیرواقع‌بینانه گردد و تاثیرات زیان‌باری بر ساختار و عملکرد خانواده برجای بگذارد (نورانی و همکاران، ۲۰۲۰). براین اساس می‌توان گفت که همه ازدواج‌ها موفق نیستند و زوجین ممکن است مشکلات و چالش‌های بسیار زیادی را در زندگی زناشویی خود تجربه کنند. بررسی آمارهای ثبت شده در سازمان ثبت احوال کشور حاکی از آن است که در سال ۱۴۰۱ به ازای ۵۳۰۲۲۵ ازدواج ثبت شده در کشور ۱۷۴۸۳۱ مورد طلاق ثبت شده است این مساله بیانگر این مطلب است که تقریباً به ازای هر ۳ ازدواج در کشور می‌توان شاهد وقوع ۱ طلاق بود. علاوه بر این روند آمار ازدواج‌ها و طلاق‌های ثبت شده نیز بیانگر آن است که در دهه گذشته کشور با کاهش چشمگیر آمار ازدواج و رشد آمار طلاق روبه‌رو بوده است (اکبری، ۲۰۲۱). از طرفی ایران چهارمین کشور دنیا است که آمار طلاق در آن بالا است (مشتاقی و همکاران، ۲۰۲۰). در این میان نکته قابل تامل در مورد این آمارها آن است که اغلب گزارش‌ها به آمار رسمی طلاق اشاره دارند در حالی که این آمارها نشان‌دهنده میزان دقیق ناکامی همسران در زندگی زناشویی نیست، زیرا در کنار این موارد آماری بزرگ‌تر اما

کشف نشده به طلاق‌های عاطفی اختصاص دارند. طلاق عاطفی نماد وجود مشکل در ارتباط سالم و صحیح بین زن و شوهر است که این مشکل خود ناشی از بروز تعارضات زناشویی است (محتشمی و همکاران، ۲۰۱۸). وجود شخصیت منحصربه‌فردی که هریک از زوجین دارند، سبب می‌شود که آنها نتوانند و یا نخواهند مسائل را به گونه‌ای مشابه با دیگری بنگرند، از این رو احتمال بروز دیدگاه‌ها و نظرات متفاوتی در روابط زناشویی زوجین وجود خواهد داشت و از این طریق زن و مرد ممکن است در زندگی مشترک خود احساسات و عواطف ناخوشایندی نظیر خشم، ناامیدی و ناخشنودی را تجربه کنند. در چنین شرایطی تعارضات شکل گرفته در رابطه زوجین امری طبیعی خواهد بود. تعارض در هر رابطه صمیمانه‌ای امری گریزناپذیر خواهد بود و می‌تواند استرس و نگرانی بسیار زیادی در پی داشته باشد (میرتونی و طغیانی، ۲۰۲۰).

عدم توافق و ناسازگاری میان زوجین می‌تواند منجر به بروز آشفته‌گی زناشویی^۱ گردد. آشفته‌گی زناشویی یکی از استرس‌زاترین حوادث زندگی است و به اعتقاد ویزمن، شلدون و گورینک^۲ (۲۰۰۰) بسیاری از اختلالات تحت تأثیر آشفته‌گی زناشویی به وجود می‌آیند. شیوع بالای آشفته‌گی زناشویی هم در مطالعات شیوع‌شناسی اجتماعی و هم در پژوهش‌های بالینی نشان داده شده است (کرایدر و فیلدز^۳، ۲۰۱۲). در طی آشفته‌گی زناشویی، با وجود اینکه زوجین در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند، اما نسبت به هم احساس خشم، خصومت و نارضایتی زیادی دارند. وجود چنین ارتباطی منجر به ایجاد اختلال در حوزه‌های رفتاری، شناختی و عاطفی خواهد شد و عملکرد خانواده را مختل خواهد کرد (ویسیانینگروم^۴ و همکاران، ۲۰۲۰؛ عبادی کسبخی و همکاران، ۲۰۲۰). آشفته‌گی زناشویی در جنبه‌های متعددی از روابط زناشویی، همچون ارتباط عاطفی، حل مسأله، پرخاشگری، زمان باهم بودن، مسائل مالی، مسائل جنسی، جهت‌گیری نقش (فرجی و همکاران، ۲۰۲۱)، رضایت از فرزند و تربیت فرزند اختلال ایجاد می‌کند و بسیاری از کودکان ممکن است با مشاهده تعارض‌های مزمن و شدید خانوادگی دچار برخی ویژگی‌های شخصیتی شوند که پیش‌بینی کننده کیفیت نامطلوب ارتباط‌های بزرگسالی آن‌هاست. پژوهشگران طی مشاهدات خود دریافتند رفتار آینده فرزندان در زندگی خانوادگی مانند رفتار پدر و مادرشان خواهد بود (پودتاوی و ویگنولز^۵، ۲۰۱۸). با توجه به گستردگی اثرات سوء آشفته‌گی زناشویی بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی و افزایش آمار طلاق در سال‌های اخیر، توجه به عوامل موثر بر وضعیت آشفته‌گی زناشویی به عنوان اولین قدم در راستای کمک به زوجین آشفته، از جایگاه مهمی برخوردار است. در این راستا دستاورد پژوهش ایمانی و همکاران (۲۰۲۲) حاکی از آن بود که بین رنج روانی با آشفته‌گی زناشویی؛ بین سازگاری معنوی با آشفته‌گی زناشویی و بین انسجام روانی با آشفته‌گی زناشویی در مادران کودکان مبتلا به طیف اوتیسم رابطه وجود دارد. رنج روانی از طریق نقش میانجی انسجام روانی با آشفته‌گی زناشویی و سازگاری معنوی از طریق نقش میانجی انسجام روانی با آشفته‌گی زناشویی در مادران کودکان مبتلا به طیف اوتیسم اثر غیرمستقیم دارند.

حمیدی کیان و همکاران (۲۰۲۱) نیز در پژوهشی به پیش‌بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت براساس خودشفقت-ورزی با نقش میانجی‌گری احساس گناه در افراد متأهل پرداختند. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که بین خودشفقت‌ورزی بر پرخاشگری پنهان ارتباطی با میانجی‌گری احساس گناه و خودشفقت‌ورزی بر ترس از صمیمیت با میانجی‌گری احساس گناه رابطه معناداری دارد. علاوه بر این، جورجی^۶ و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعات خود به بررسی تجربه خشونت خانگی و آشفته‌گی زناشویی در بین زنان در دوران همه‌گیری کرونا پرداختند. همه‌گیری باعث شد که افراد ضعیف‌تر و آسیب‌پذیرتر در یک خانواده بیشتر در معرض شرکای بدرفتار قرار بگیرند. انزوای اجتماعی و حبس در خانه اثرات مخربی بر سلامت روحی و جسمی فرد دارد. نشان داده

1 Marital distress

2 Whisman, F., Sheldon, A., & Goering, M.

3 Kreider, R. M., & Fields, J. M.

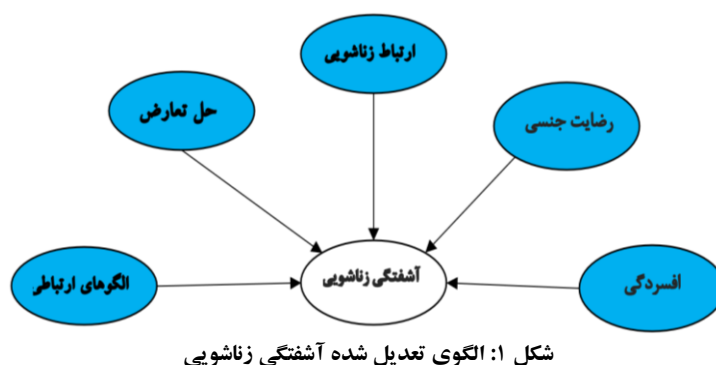
4 Wisyaningrum, Sh., Epifani, I., & Ediat, A

5 Powdthavee, N., & Vignoles, A

6 George, E., & Wesley, M., & Geraghty, L

شد که زنان در طول همه گیری کووید-۱۹ در معرض خطر بسیار بالایی از خشونت قرار دارند. یافته های حاصل از پژوهش نیز تایید کرد که تجربه خشونت در زنان سبب افزایش آشفتگی زناشویی در آن ها می گردد.

نتایج مطالعات آریپلاکال و جورجیو^۱ (۲۰۱۵) نیز نشان داده است که عناصر شخصیتی، مقاومت نسبت به پذیرش نقش های زناشویی، فقدان شایستگی در انجام نقش های زناشویی و تفاوت های شخصیتی نقش مهمی در آشفتگی زناشویی زوجین دارد. سوت^۲ و همکاران (۲۰۱۱) اختلالات روانپزشکی زوجین را زمینه ساز آشفتگی زناشویی دانسته اند. مارکمن^۳ و همکاران (۲۰۱۰) در مطالعه ای توصیفی تحلیلی نقش ارتباطات منفی قبل از ازدواج در آشفتگی زناشویی و بررسی تغییر کیفیت ارتباطات زناشویی در گذر زمان را تایید کردند. سایجال^۴ (۲۰۱۱) نقش افسردگی^۵ در آشفتگی زناشویی را تایید و همچنین نشان دادند که نحوه رفتار و تعامل زوجین، درک تعاملات زوجین^۶ از رفتار خود یا رفتار شریکشان در طول تعاملات زناشویی، همچنین زبان گفتاری در آشفتگی زناشویی زوجین نقش قابل توجهی دارد. در مطالعه دیگر، کیلمن^۷ (۲۰۱۲) نشان داد آشفتگی زناشویی بین زوج ها با اختلافات بزرگ در نگرانی ها و تکانشگری های شخصی و ویژگی های شخصیتی خودمحور ارتباط دارد و تفاوت در ویژگی های شخصیتی پیش بینی کننده آشفتگی زناشویی است. فادهیلا و راتناساری^۸ (۲۰۲۲) نقش سرکوب عاطفی^۹ بر آشفتگی زناشویی^{۱۰} را تایید کرده اند و تورلیوک و کاندل^{۱۱} (۲۰۲۱) در مطالعات خود عوامل اقتصادی و اجتماعی را عامل موثر بر آشفتگی زناشویی مطرح کردند. اما در هیچ پژوهشی چه در داخل کشور و چه در خارج از کشور به بررسی این عوامل و استفاده از نظرات متخصصان خانواده درمانی به منظور تدوین یک الگو پرداخته نشده است. با توجه به گسترده بودن عوامل دخیل در آشفتگی زناشویی، الگوی تعدیل شده در شکل (۱) به منظور آزمون، ترسیم گردید.

علاوه بر این و با توجه به این مساله که آشفتگی زناشویی امری وابسته به فرهنگ است و در آن عوامل فرهنگی و اجتماعی نقش موثری دارند و کودکان بشدت تحت تاثیر قرار می گیرند؛ از این رو در این پژوهش تلاش است تا به این سوال پاسخ داده شود که مدل علی آشفتگی زناشویی براساس الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و افسردگی در بین زوجین دارای کودک زیر ۱۰ سال به چه میزان از برازش برخوردار است؟

1 Ariplackal, R., & George, T. S.

2 South, S. C., Krueger, R. F., & Iacono, W. G.

3 Markman, H. J., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Ragan, E. P., & Whitton, S. W.

4 Saigal, S. D.

5. Depression

6. Couple interactions

7 Kilmann, P. R.

8 Fadhillah, T., & Ratnasari, Y.

9 . Emotional suppression

10. Marital turmoil

11 Turliuc, M. N., & Candel, O. S.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جز پژوهش‌های توصیفی همبستگی با کاربرست مدلسازی معادلات ساختاری بوده است. جامعه آماری پژوهش زوجین دارای فرزند زیر ۱۰ سال متقاضی طلاق بود که در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ به مراکز مشاوره و خانواده درمانی دارای مجوز فعالیت یا مراکز مجاز مشاوره خانواده قوه قضاییه شهر شیراز مراجعه کردند. با توجه به خاص بودن جامعه، نمونه‌گیری به شیوه هدفمند انجام و حجم نمونه براساس مسیرهای موجود در مدل مفهومی و در نظر گرفتن ریزش احتمالی نمونه، ۲۵۰ زوج (جمعاً ۵۰۰ نفر) به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شد.

ابزارهای پژوهش

۱. پرسشنامه الگوهای ارتباطی^۱ (۱۹۹۸). این ابزار یک ابزار ۳۵ آیتمی است که توسط بودیمان و همکاران در سال ۱۹۹۸ به منظور سنجش ارتباط زوجین تدوین شده و زوجین براساس تصور سبک ارتباطی خود، در سه مرحله خاص و مفروض از تعارض زناشویی به سئوالات پاسخ می‌دهند. سه مرحله عبارت از زمانی که مسئله یا مشکلی رخ می‌دهد؛ هنگام بحث در مورد آن مشکل و پس از بحث در مورد مشکل هستند. پاسخ‌دهندگان مطابق یک مقیاس لیکرتی ۹ گزینه‌ای (از کاملاً ناممکن است تا کاملاً ممکن است) به سئوالات پاسخ می‌دهند. روایی و اعتبار نسخه اصلی این ابزار توسط بودیمان و همکاران (۱۹۹۸) و روایی و اعتبار نسخه فارسی توسط صمدزاده و همکاران (۱۳۹۲) مورد بررسی و تایید واقع شده است. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۶۴ حاصل شد.

۲. پرسشنامه افسردگی بک^۲ (۱۹۸۸). این ابزار دارای ۲۱ سوال می‌باشد و از هنگام تدوین نسخه اولیه آن در سال ۱۹۶۱ و نسخه نهایی آن در سال ۱۹۹۸ توسط آرون تی بک^۳ و همکاران تاکنون، ارزیابی‌های بسیاری توسط محققان و پژوهشگران در مورد آن صورت گرفته است. پاسخ‌دهندگان روی یک مقیاس چهار درجه‌ای از صفر تا سه به ۲۱ سوال آن پاسخ می‌دهند. این ۲۱ سوال در زمینه‌هایی مثل غمگینی، بدبینی، احساس ناتوانی و شکست، احساس گناه، آشفته‌گی خواب، از دست دادن اشتها، از خود بی‌زاری و... هستند. به این ترتیب که ۲ سوال از آن به عاطفه، ۱۱ سوال به شناخت، ۲ سوال به رفتارهای آشکار، ۵ سوال به نشانه‌های جسمانی و ۱ سوال به نشانه‌شناسی میان‌فردی اختصاص یافته است. به این ترتیب این ابزار، درجات مختلف افسردگی را از خفیف تا بسیار شدید تعیین می‌کند و دامنه نمرات آن از حداقل صفر تا حداکثر ۶۳ است. روایی و اعتبار این ابزار توسط پژوهشگران مختلفی مورد بررسی قرار گرفت. به عنوان مثال گلدمن و متکاف^۴ در سال ۱۹۶۵ به منظور دست‌یابی به میزان افتراقی افسردگی در میان دو گروه افسرده و سالم به این نتیجه دست یافتند که عدد ۱۷، عدد مناسب افتراق در بین این گروه است. همچنین متکاف برای میزان همبستگی پرسش‌های بالینی روانپزشکی و پرسشنامه بک به یک نتیجه همبستگی در سطح بالا رسید. می و همکاران ۱۹۶۹ تأکید کردند که این آزمون از نظر تشخیص دارای روایی بوده و قادر به پیش‌بینی است. بک و همکاران (۱۹۸۸)، در یک تحلیل سطح بالا از کوشش‌های مختلف برای تعیین همسانی درونی، ضرایب ۰/۷۳ تا ۰/۹۲ با میانگین ۰/۸۶ را به دست آوردند. ارزیابی روایی محتوایی، سازه و افتراقی و نیز تحلیل عاملی عموماً نتایج مطلوبی داشته‌اند. واهب‌زاده (۱۹۸۸) به منظور بررسی چگونگی ارزش تشخیصی این آزمون در مورد بیماران افسرده و افراد سالم در ایران، ارزش تشخیصی آن را مورد تأیید قرار داد. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۷۹۶ حاصل شد.

1 Questionnaire of communication patterns

2 Beck depression questionnaire

³ A. T. Beck

4 Goldman and Mutakaf

۳. پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۱ (۱۹۸۹). از این ابزار به منظور اندازه‌گیری سه متغیر ارتباط زناشویی، حل تعارض و روابط جنسی استفاده گردید. این پرسشنامه توسط اولسون و همکاران در سال ۱۹۸۹ تدوین و به عنوان یک ابزار تحقیقی مهم و معتبر در بررسی‌های متعددی جهت اندازه‌گیری رضایت زناشویی، مورد استفاده قرار گرفته است. پاسخ به سوالات به صورت ۵ گزینه‌ای (کاملاً موافق، موافق، نه موافق و نه مخالف، مخالف و کاملاً مخالف) می‌باشد. در این پرسشنامه به هر گزینه از ۱ تا ۵ امتیاز داده می‌شود و در نهایت پس از پاسخگویی، نمرات با هم جمع می‌شوند. روایی و اعتبار این ابزار در خارج از کشور توسط اولسون و همکاران (۱۹۸۹) بررسی و مورد تایید واقع شد. در ایران نیز توسط پژوهشگران روایی سازه و پایایی با برآورد ضریب آلفای کرونباخ مورد بررسی و تایید واقع شده است (عرب علیدوستی و همکاران، ۱۳۹۴). در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۷۵۹ حاصل شد.

۴. پرسشنامه آشفستگی زناشویی^۲ (۱۹۷۹). پرسشنامه آشفستگی زناشویی یک ابزار خودگزارش‌دهی ۱۵۰ سوالی است که برای اندازه‌گیری ماهیت و میزان آشفستگی زناشویی توسط اشنایدر در سال ۱۹۷۹ طراحی و تدوین شد و در سال ۱۹۹۷ مورد تجدید نظر قرار گرفت. پاسخ به سوالات به صورت صحیح، غلط تدوین شده و به صورت صفر تا یک نمره‌گذاری می‌شود و شامل ۲ خرده مقیاس روایی شامل (قراردادگرایی و ناپایداری در پاسخدهی) و ۱۰ خرده‌مقیاس شامل ارتباط عاطفی، ارتباط جهت حل مشکل، پرخاشگری، زمان باهم بودن، تعارض در مسائل مالی، مسائل جنسی، جهت‌گیری نقش، تاریخچه مشکلات خانوادگی، نارضایتی از فرزندان و تعارض در تربیت فرزندان، و یک نمره کلی آشفستگی کلی می‌باشد (تبریزی، ۲۰۰۷). و نمره کلی آشفستگی زناشویی نیز از جمع نمرات ۱۵۱ سوال به دست آمده و دامنه نمرات از صفر تا ۱۵۰ در نوسان می‌باشد، همچنین در این پرسشنامه نمره بالا نشان از آشفستگی بیشتر و نمره پایین نشان از آشفستگی کمتر دارد. اشنایدر (۱۹۷۹) روایی سازه این ابزار را بررسی و پایایی کل پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۸۲ درصد گزارش کرد و دامنه پایایی خرده‌مقیاس‌های آزمون را با استفاده از روش آلفای کرونباخ بین ۰/۷۰ تا ۰/۹۳ گزارش کرده‌است. در ایران نیز در پژوهش نظری و بیرامی (۲۰۰۸) گستره پایایی مربوط به آزمون مجدد که بر روی یک نمونه ۲۰ نفری صورت پذیرفت و نتیجه آن بین ۰/۵۹ تا ۰/۸۳ گزارش شد. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۷۰۳ حاصل شد.

شیوه اجرا. نظر به اینکه جامعه آماری پژوهش حاضر شامل زوجین دارای فرزند زیر ۱۰ سال متقاضی طلاق بودند که در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ به مراکز مشاوره و خانواده درمانی دارای مجوز فعالیت یا مراکز مجاز مشاوره خانواده قوه قضاییه شهر شیراز مراجعه کرده بودند؛ از این رو به منظور اجرای پژوهش پس از اخذ مجوزهای لازم جهت انجام پژوهش از دانشگاه و مراکز مشاوره خانواده، طی یک جلسه‌ای با زوجین هدف، خلاصه پژوهش شرح داده شد و به آن‌ها اطمینان داده شد که از اطلاعات جمع‌آوری شده صرفاً به منظور انجام پژوهش استفاده و محرمانگی حفظ می‌گردد؛ سپس پرسشنامه الگوهای ارتباطی، پرسشنامه افسردگی بک، پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه آشفستگی زناشویی بین افراد توزیع شده و از آن‌ها استفاده گردید. پس از پاسخ‌دهی نیز ضمن تشکر از شرکت‌کنندگان، نسخه‌های توزیع شده‌ای که به صورت کامل پاسخ‌دهی شده بود، به منظور تحلیل وارد نرم‌افزار SPSS (نرم‌افزار تحلیل داده) گردید.

یافته‌ها

پیش از تحلیل داده‌ها اقدام به محاسبه شاخص ماهالانویس با استفاده از نرم‌افزار SPSS گردید؛ کمترین مقدار این شاخص برای متغیرهای پژوهش ۰/۲۰ با سطح معناداری ۰/۰۲ ($p < ۰/۰۵$) و بیشترین مقدار ۲۱/۹۰ با سطح معناداری ۰/۹۹ ($p > ۰/۰۵$) بود. با توجه

1 Enrich Marital Satisfaction Questionnaire
2 Marital disturbance questionnaire

به اینکه برای داده‌های پرت، مقدار این شاخص در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ قرار می‌گیرد، از این رو تعداد ۷ داده از جنسیت مرد و ۲۴ داده از جنسیت زن که سطح معناداری آن‌ها کمتر از ۰/۰۵ بود، به عنوان داده پرت شناسایی شده و از فرآیند تحلیل خارج شدند و پس از آن کمترین مقدار این شاخص برای متغیرهای پژوهش ۰/۶۴ با سطح معناداری ۰/۱۱ ($p > ۰/۰۵$) و بیشترین مقدار ۲۱/۹۰ با سطح معناداری ۰/۹۹ ($p > ۰/۰۵$) بود. از این رو تحلیل‌های توصیفی و استنباطی گزارش شده بر روی داده‌های باقی‌مانده انجام گردید.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

متغیر/شاخص	خرده‌مقیاس	میانگین (انحراف معیار)		کجی		کشیدگی		کمینه		بیشینه	
		زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
ارتباط	توقع/کناره‌گیری	۶۹/۶۹	۱۰۵/۰۰	۰/۷۰	۰/۲۴	۰/۷۰	-۱/۸۰	۳۹	۱۹	۱۳۹	۱۳۲
		(۴۸/۳۰)	(۳۲/۷۲)								
الگوهای ارتباطی	ارتباط سازنده متقابل	۱۴/۲۹	۱۴/۰۷	۰/۸۱	۰/۷۲	۰/۷۵	۱/۸۹	۴	۶	۱۹	۲۹
		(۳/۱۱)	(۵/۵۸)								
	ارتباط اجتناب متقابل	۷۵/۶۹	۷۲/۲۹	۰/۱۰	۰/۴۲	۱/۲۷	-۱/۶۱	۳۱	۵۷	۱۰۶	۱۱۰
		(۱۶/۳۴)	(۲۲/۲۱)								
افسردگی	-	۳۹/۴۶	۴۵/۲۱	۰/۲۴	۰/۶۷	۱/۰۸	-۱/۳۱	۱۴	۱۰	۵۶	۵۵
		(۱۷/۱۰)	(۱۱/۶۴)								
روابط زناشویی	ارتباط زناشویی	۱۲/۶۷	۱۰/۱۶	۰/۵۹	۰/۰۹	۰/۸۶	-۱/۶۲	۸	۷	۱۲	۲۱
		(۳/۵۸)	(۱/۳۲)								
روابط زناشویی	حل تعارض	۱۴/۱۹	۱۷/۶۷	۰/۱۷	۰/۱۵	۰/۴۱	-۱/۳۰	۸	۷	۲۲	۲۲
		(۵/۲۶)	(۳/۸۰)								
روابط جنسی		۱۳/۴۳	۱۶/۵۷	۰/۲۷	۰/۴۸	۱/۵۹	-۰/۵۴	۷	۷	۲۴	۲۴
		(۴/۱۹)	(۷/۰۸)								
آشفته‌گی زناشویی	-	۳۴/۹۲	۳۲/۴۵	۰/۴۰	۰/۳۴	۱/۷۷	-۱/۴۹	۱۸	۱۸	۴۴	۴۳
		(۷/۳۷)	(۱۱/۶۳)								

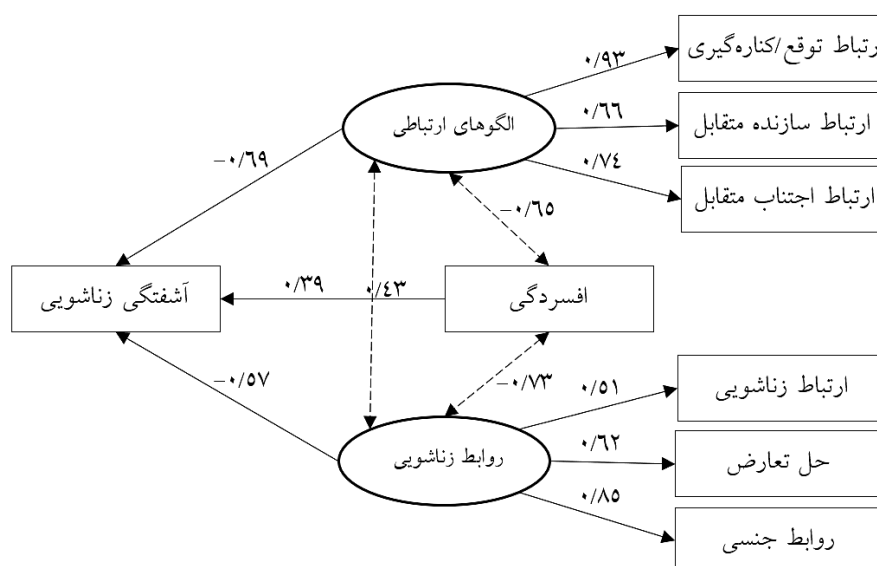
پیش از ورود به بخش استنباطی، اقدام به بررسی وضعیت توزیع داده‌ها شد. نظر به اینکه یکی از روش‌های بررسی توزیع داده‌ها برآورد کجی و کشیدگی می‌باشد، از این رو مطابق جدول (۱) به این دو شاخص توجه شد و طبق این جدول، هر چهار متغیر (هم نمره کل و هم در سطح خرده‌مقیاس) دارای کجی و کشیدگی در محدوده ۲+ تا ۲- بوده‌اند که نشان از نرمال بودن توزیع داده‌هاست. بنابراین می‌توان گفت توزیع داده‌ها نرمال است و امکان استفاده از آزمون‌های پارامتریک در بخش استنباطی برای این ۴ متغیر میسر است اما پیش از انجام هر آزمون پارامتریک، مفروضه‌های آن بررسی گردید و دستاورد آن حاکی از آن بود که همه مفروضه‌های همبستگی پیرسون (فاصله‌ای بودن مقیاس متغیرها، خطی بودن رابطه بین متغیرها، یکسان بودن واریانس‌ها) برقرار بوده است.

جدول ۲: ماتریس همبستگی

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	برای جنسیت مرد
							۱	ارتباط توقع/کناره گیری
						۱	-۰/۴۴ ^{***}	ارتباط سازنده متقابل
					۱	-۰/۸۰ ^{***}	۰/۴۵ ^{***}	ارتباط اجتناب متقابل
				۱	۰/۴۵ ^{***}	-۰/۴۷ ^{***}	۰/۷۶ ^{***}	افسردگی
			۱	-۰/۳۵ ^{***}	-۰/۵۴ ^{***}	۰/۸۱ ^{***}	-۰/۲۹ ^{***}	ارتباط زناشویی
		۱	۰/۶۷ ^{***}	-۰/۳۷ ^{***}	-۰/۳۹ ^{***}	۰/۵۸ ^{***}	-۰/۲۶ ^{***}	حل تعارض
	۱	۰/۱۳ ^{***}	-	-۰/۶۷ ^{***}	-۰/۵۸ ^{***}	۰/۳۹ ^{***}	-۰/۶۹ ^{***}	روابط جنسی
۱	-۰/۷۷ ^{***}	-۰/۴۷ ^{***}	-۰/۶۳ ^{***}	۰/۴۲ ^{***}	۰/۷۴ ^{***}	-۰/۵۷ ^{***}	۰/۶۱ ^{***}	آشفته‌گی زناشویی
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	برای جنسیت زن
							۱	ارتباط توقع/کناره گیری
						۱	-۰/۲۲ ^{***}	ارتباط سازنده متقابل
					۱	-۰/۱۸ ^{***}	۰/۷۱ ^{***}	ارتباط اجتناب متقابل
				۱	۰/۴۳ ^{***}	-۰/۲۶ ^{***}	۰/۶۵ ^{***}	افسردگی
			۱	-۰/۶۶ ^{***}	-۰/۲۸ ^{***}	۰/۶۱ ^{***}	-۰/۵۵ ^{***}	ارتباط زناشویی
		۱	۰/۸۱ ^{***}	-۰/۶۳ ^{***}	-	۰/۳۷ ^{***}	-۰/۳۶ ^{***}	حل تعارض
	۱	۰/۴۸ ^{***}	۰/۴۸ ^{***}	-۰/۳۲ ^{***}	-۰/۴۰ ^{***}	۰/۳۷ ^{***}	-۰/۴۷ ^{***}	روابط جنسی
۱	-۰/۵۱ ^{***}	-۰/۷۴ ^{***}	-۰/۷۵ ^{***}	۰/۷۷ ^{***}	۰/۵۱ ^{***}	-۰/۳۳ ^{***}	۰/۷۵ ^{***}	آشفته‌گی زناشویی

*** در سطح ۰/۰۱ معنی دار است. * در سطح ۰/۰۵ معنی دار است.

در جدول (۲) ماتریس همبستگی بین متغیرها ارائه شده است. همانگونه که در جدول مشهود است در برخی موارد همبستگی در سطح ۹۹ درصد اطمینان و خطای کمتر از ۱ درصد ($p < 0/01$) و در برخی موارد همبستگی در سطح ۹۵ درصد اطمینان و خطای کمتر از ۵ درصد ($p < 0/05$) بوده است. در برخی موارد نیز در هیچ یک از سطوح همبستگی نشان داده نشده است ($p > 0/05$). با این حال برای پاسخگویی به سوالات که نیازمند مدل‌سازی معادلات ساختاری بود به دلیل اینکه در مدل‌سازی معادلات ساختاری با وزن‌های رگرسیونی روبرو شده‌ایم با احتمال اینکه وجود وزن‌های رگرسیونی باعث معنادار شدن روابط می‌شود، همه متغیرها وارد مدل شدند.

شکل ۲: مدل‌سازی معادلات ساختاری

جدول ۳: شاخص‌های برازش مدل

نوع شاخص	شاخص‌ها	مقدار به دست آمده	مقدار قابل قبول

کای اسکور هنجار شده (CMIN) ^۱		۷۹۶/۰۶۵	-
<i>p</i>		۰/۰۰۱	-
مطلق	ریشه‌ی میانگین مجزورات خطای تقریب (RMSEA) ^۲	۰/۰۷۶	کمتر از ۰/۰۸
	ریشه دوم تفاوت بین پسماندهای ماتریس کواریانس نمونه استاندارد شده	۰/۰۶۹۸	کمتر از ۰/۱۰
	(SRMR) ^۳		
	شاخص نیکویی برازش (GFI) ^۴	۰/۹۱۵	حداقل ۰/۹۰
افزاینده (نسبی)	شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI) ^۵	۰/۹۶۱	حداقل ۰/۹۰
	شاخص برازندگی افزایشی (IFI) ^۶	۰/۹۴۷	حداقل ۰/۹۰
	شاخص برازش نرم شده (NFI) ^۷	۰/۹۱۹	حداقل ۰/۹۰
	شاخص برازش نرم نشده (NNFI) ^۸	۰/۸۹۶	حداقل ۰/۹۰
	کای اسکور نسبی (CMIN/DF) ^۹	۲/۴۳	کمتر از ۳
صرفه‌جو (مقتصد)			

براساس جدول (۳) شاخص‌های برازندگی به استثناء شاخص NNFI، مقادیر مطلوبی را نشان داده‌اند. در صورتی که حداقل ۳ شاخص برازش در محدوده قابل قبول قرار گیرد و از سویی دیگر سه شاخص مهم کای اسکور نسبی (χ^2/df)، ریشه میانگین مجزورات خطای تقریب (RMSEA)^{۱۰} و ریشه دوم تفاوت بین پسماندهای ماتریس کواریانس نمونه استاندارد شده (SRMR)^{۱۱} در محدوده معیار قرار گیرند، برازش مدل قابل تایید می‌باشد. از این رو مدل ارائه شده، مورد تایید واقع می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تبیین مدل علی آشفته‌گی زناشویی براساس الگوهای ارتباطی، روابط زناشویی و افسردگی در بین زوجین دارای کودک زیر ۱۰ سال در سال ۱۴۰۲ در شهر شیراز انجام شد. آشفته‌گی زناشویی یک اتفاق رایج است که با پریشانی عاطفی، تعارض و سایر مشکلات زناشویی در یک زمینه مشخص می‌شود که بروز آن تا حدودی با اوج و فرودهای معمول در یک رابطه متفاوت است (ویسیانینگروم و همکاران، ۲۰۲۰). در این میان نکته قابل تامل در مورد این آمارها آن است که اغلب گزارش‌ها به آمار رسمی طلاق اشاره دارند در حالی که این آمارها نشان‌دهنده میزان دقیق ناکامی همسران در زندگی زناشویی نیست، زیرا در کنار این موارد آماری بزرگ‌تر اما کشف نشده به طلاق‌های عاطفی اختصاص دارند. طلاق عاطفی نماد وجود مشکل در ارتباط سالم و صحیح بین زن و شوهر است که این مشکل خود ناشی از بروز تعارضات زناشویی است (محتشمی و همکاران، ۲۰۱۸). در این راستا دستاورد پژوهش حاضر حاکی از آن بود که الگوهای ارتباطی در قالب ارتباط توقع/کناره‌گیری، ارتباط سازنده متقابل و ارتباط اجتناب متقابل؛ افسردگی و روابط زناشویی در قالب ارتباط زناشویی، حل تعارض و روابط جنسی بر آشفته‌گی زناشویی اثر گذارند و اثرگذاری این عوامل در جهت مثبت (یعنی افزایش‌دهنده آشفته‌گی زناشویی) و در جهت منفی (یعنی کاهش‌دهنده آشفته‌گی زناشویی) می‌باشد. دستاورد مدلسازی معادلات ساختاری نیز حاکی از آن بود که شاخص‌های برازندگی به استثناء شاخص

1 Normalized chi-square (CMIN)

2 Root mean square error of approximation (RMSEA)

3 The square root of the difference between the standardized sample covariance matrix residuals (SRMR)

4 Goodness of fit index (GFI)

5 Comparative Fit Index (CFI)

6 Incremental Fit Index (IFI)

7 Smoothed Fit Index (NFI)

8 Unsmoothed Fit Index (NNFI)

9 Relative chi-square (CMIN/DF)

10 - Root Mean Square Error of Approximation

11 - Standardized Root Mean Square Residual

NNFI، مقادیر مطلوبی را نشان داده‌اند که دال بر تایید برازش الگوی تدوین شده، می‌باشد. منطبق با ضرایب بدست آمده در الگوی ترسیم شده، اثرگذاری الگوهای ارتباطی و روابط زناشویی با توجه به علامت ضرایب بدست آمده، منفی بوده، یعنی این عوامل کاهش دهنده آشفتگی زناشویی هستند اما افسردگی عاملی است که افزایش دهنده آشفتگی زناشویی است. در تبیین این یافته می‌توان گفت منطبق با دستاورد پژوهش ایزدی (۲۰۲۱)؛ بین آشفتگی زناشویی و الگوهای ارتباطی و نیز شیوه‌های حل تعارض رابطه معنادار وجود دارد به گونه‌ای که الگوهای ارتباطی و حل تعارض قادر به پیش‌بینی تغییرات آشفتگی زناشویی هستند (ایزدی، ۲۰۲۱). علاوه بر این دستاورد پژوهش اسدی‌فرد و همکاران (۲۰۲۱) حاکی از آن بود که بین رضایت جنسی و رضایت زناشویی همبستگی‌های معنادار و قوی برقرار است. فرجی و همکاران (۲۰۲۱) نیز طی پژوهشی به نشان دادند که ویژگی‌های ارتباطی پیش‌بینی کننده فرسودگی زناشویی هستند، مولفه‌های ویژگی‌های ارتباطی (رابطه عاطفی، رابطه جنسی و حمایت و مراقبت)، پیش‌بینی کننده فرسودگی زناشویی هستند. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر عدم امکان تعمیم‌پذیری یافته‌ها به دلیل اینکه نمونه مورد بررسی معرف کل زوجین کشور نیست؛ عدم همکاری مطلوب برخی افراد که منجر به مخدوش شدن داده‌ها و حذف آنان از حجم نمونه گردید؛ عدم امکان بررسی تفاوت سطوح آشفتگی زناشویی براساس جنسیت، تعداد فرزندان، وضعیت سکونت و سایر عوامل مداخله‌گر به دلیل عدم تمایل شرکت کنندگان به گزارش این موارد در فرم‌های خود گزارش بوده است. با توجه به اینکه مبانی نظری ارتباط مشکلات مالی خانواده با افزایش چالش‌های زندگی و آشفتگی زناشویی را تایید کرده‌اند اما پژوهشگر در پژوهش حاضر به منظور بررسی سطوح آشفتگی زناشویی از این منظر با محدودیت مواجه بود، از این رو به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود این متغیرها را مدنظر قرار دهند. همچنین با توجه به اینکه در الگوی ترسیم شده مهم‌ترین پیامد آشفتگی زناشویی عملکرد خانواده و به دنبال آن آسیب به جامعه بوده است از این رو به متخصصان حوزه روانشناسی و مشاوره خانواده و ازدواج و نیز دست‌اندرکاران و مسئولین این حوزه پیشنهاد می‌شود در برنامه‌های اثربخشی خود در سطح خرد خانواده و در سطح کلان جامعه را مدنظر قرار داده و راهکارهای درمانی را منطبق با این دو حیطه تنظیم نماید به امیدی که اثربخشی مداخلات دوجندان گردد.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش اصل محرمانگی رعایت شد. همچنین تمامی شرکت کنندگان با رضایت در پژوهش مشارکت و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند. این پژوهش دارای کد اخلاق به شماره IR.IAU.M.REC.1402.161 بوده است.

حامی مالی

مقاله حاضر فاقد حامی مالی بوده و هزینه‌های آن توسط نویسنده اول که دانشجوی دکتری رشته روانشناسی می‌باشد، تامین گردید.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان سهم یکسانی در نگارش مقاله داشته‌اند.

تضاد منافع

مقاله حاضر با اصول نشریه تضاد منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از تمامی افرادی که در انجام این پژوهش همکاری و مساعدت کردند، قدردانی و تشکر می‌شود.

References

- Akbari, Y. (2021). Factors related to the occurrence of conflict between couples based on the data of the national family survey in Iran. *Iranian Journal of Sociology*, 21 (4), 22-46. [Persian]

- Arab Alidosti, Alireza, Nakhai, Nozer, and Khanjani, Narges. (2015). Reliability and validity of shortened Kansas and Enrich Marital Satisfaction Questionnaires in Persian language. *Health and Development*, 4(2), 158-167. [Persian]
- Ariplackal, R., & George, T. S. (2015). Psychological Components for Marital Distress and Divorce in Newlywed Indian Couples. *Journal of Divorce & Remarriage*, 56 (1), 1-24.
- Asadi Fard, F., Pour Shahriari, M. and Hashemian Far, A. (2021). Investigating the relationship between sexual satisfaction and pornography addiction with marital satisfaction of satellite employees. *Master's thesis in family counseling*, Al-Zahra University (S), Faculty of Educational Sciences and Psychology.
- Ebadi Kesbekhi, M., Basharpour, S., Narimani, M. (2020). Marital conflict: the role of predictors of narcissism in couples, *the fourth national psychology conference of Payam Noor University*, Rasht. [in Persian]
- Fadhillah, T., & Ratnasari, Y. (2022). Analysis of Emotional Suppression and Marital Distress in the First Five Years of Marriage. *KnE Social Sciences*, 7 (1), 157–167.
- Faraji, J., Namour, H. and Sanai, b. (2021). Investigating factors affecting marital exhaustion of couples in Tehran. *Islamic Health-Oriented Lifestyle*, 5(1), 47-60. [Persian]
- George, E., & Wesley, M., & Geraghty, L. (2021). Marital Stress and Domestic Violence during the COVID- 19 Pandemic. *Cogent Arts & Humanities*, 8 (1), 12-23.
- Ghafouri, S. d. and Mazbohi, S. (2020). Examining the relationship between family functioning and parenting methods of parents with children's beliefs about the opposite sex and their marriage criteria. *Master's thesis*, Payam Noor University of Qazvin Province, Payam Noor Center of Qazvin. [Persian]
- Hamidikian, P., Niknam, M., & Jahangir, P. (2021). Predicting latent marital aggression and fear of intimacy based on self-compassion with the mediating role of guilt in married people. *Journal of Applied Family Therapy*, 2(1), 65-90. [in Persian]
- Hossein Panahi, M. and Amani, A. (2020). Prediction of marital infidelity based on marital heartbreak and marital turmoil in married educators of two districts of Sanandaj city. *Master's thesis on family counseling*, University of Kurdistan, Faculty of Humanities and Social Sciences. [Persian]
- Imani, Z., Zanganeh Motlagh, F., Abbasi, M. (2022). The Mediating role of Psychological Cohesion in the Relationship between Psychological Suffering and Spiritual Adjustment to Marital Turmoil in Mothers of Children with Autism. *Islamic Life Style*, 6 (1), 163-172. [in Persian]
- Izadi, N. (2021). The relationship between communication patterns with emotional literacy, marital and communication disturbances, and conflict resolution methods in married women nurses over 5 years of marriage. *Master's thesis in general psychology*, Sohravardi Institute of Higher Education, Department of Psychology. [in Persian]
- Jahan Alikhah, M., Farah Bakhsh, K. and Naimi, A. (2018). Examining the perception of successful and unsuccessful couples about moral dos and don'ts related to marriage. *Master's thesis in family counseling*, Allameh Tabatabai University, Faculty of Psychology and Educational Sciences. [Persian]
- Karimian Nokabadi, M. and Refahi, J. (2016). Prediction of successful marriage based on attachment style and love story in married students of Isfahan University of Technology. *Master's Thesis of Family Counseling*, Islamic Azad University, Marvdasht Branch, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [Persian]
- Kilmann, P. R. (2012). Personality and interpersonal characteristics within distressed marriages. *The Family Journal*, 20 (2), 131-139
- Kreider, R. M., & Fields, J. M. (2012). *Number, Timing and Duration of Marriages and Divorces*. (p.p70-80) Washington, DC, Us Census Bur.
- Mahmoudi, F. and Isa Nejad, A. (2020). The relationship of marital self-regulation and intellectual development with marital dissatisfaction: with the mediating role of communication disturbance. *Master's thesis on family counseling*, University of Kurdistan, Faculty of Humanities and Social Sciences. [Persian]
- Markman, H. J., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Ragan, E. P., & Whitton, S. W. (2010). The premarital communication roots of marital distress and divorce: the first five years of marriage. *Journal of Family Psychology*, 24(3), 289.

- Mehrabian Parisi, A. and Kehrazai, F. (2020). The relationship between compatibility in marriage with marital dissatisfaction and attitude towards cheating in married women of Sirjan city. *Master's thesis*, Sistan and Baluchistan University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [Persian]
- Mirtoni, H. and Taghiani, M. (2020). Prediction of marital conflicts based on resilience, desire to have children and contentment in couples of Al-Zahra society, peace be upon them. *Master's Thesis in Islamic Psychology*, University of Quranic and Atrat Studies, Faculty of Islamic Education. [Persian]
- Mohtashmi, F., Zoghi Padayar, M. and Yaqoubi, A. (2018). The effectiveness of therapy based on acceptance and commitment on emotional divorce and marital conflicts of dissatisfied women. *The 5th international conference of psychology, educational sciences and lifestyle*, Qazvin.
- Mushtaghi, S., Asgharnejad Farid, A. and Akhr, Q. (2020). The effectiveness of Feldman's multi-level integrated approach training on increasing the transparency of marital relationship and reducing the desire for divorce in couples applying for divorce. *Psychiatric Nursing*, 8 (3), 42-36. [Persian]
- Noorani, M., Jazayeri, R. and Fatehizadeh, M. (2020). Discovering the factors of marital dissatisfaction in marriages with inverse age difference and comparing the effect of couple counseling based on the discovered factors with systemic-structural couple therapy on marital satisfaction and intimacy of couples. *Doctoral thesis on family counseling*, Isfahan University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. [Persian]
- Powdthavee, N., & Vignoles, A. (2018). "Mental Health of Parent and Life Satisfaction of Children: A Within-Family Analysis of Intergenerational Transmission of Well-being. *Social Indicators Researches*, 88 (3), 397-422.
- Saigal, S. D. (2011). *Marital Distress and Depression: A Behavioral and Linguistic Analysis of Couple Interactions*: Northwestern University
- Samadzadeh, M., Shaieri, M. R., & Javidi, N. (2013). Communication Patterns Questionnaire: The Reliability and Validity. *Family Counseling and Psychotherapy*, 3(1), 124-150. [Persian]
- South, S. C., Krueger, R. F., & Iacono, W. G. (2011). Understanding general and specific connections between psychopathology and marital distress: a model-based approach. *Journal of Abnormal Psychology*, 120 (4), 935.
- Taheri, Z., Zarei, A. and Nik Bakht, A. (2020). Compilation and testing of marital burnout model based on family function, marital commitment and job stress with the mediation of coherent self-knowledge in women and men married teachers of Oz city. *Master's thesis*, Hormozgan University, Faculty of Humanities. [Persian]
- Turliuc, M. N., & Candel, O. S. (2021). Not All in the Same Boat. Socioeconomic Differences in Marital Stress and Satisfaction During the Covid-19 Pandemic. *Front. Psychology*, (12), 635-148
- Wisyaningrum, Sh., Epifani, I., & Ediat, A. (2021). Surviving Marital Relationship During the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review on Marital Conflict, (10), 29-91.
- Zare Aliabadi, F. and Namani, A. (2020). Examining the relationship between family structure (adaptability and solidarity) and psychological well-being, the moderating role: interpersonal trust in couples with marital dissatisfaction. *Master's thesis*, Beyhaq Institute of Higher Education. [Persian]